

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 229.163 van 14 november 2014
in de zaak A. 204.982/X-15.858.**

In zake : de VZW LIGA VOOR MENSENRECHTEN
 woonplaats kiezend te 9000 Gent
 Gebroeders De Smetstraat 75

tegen :

de GEMEENTE ZONHOVEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Hugo Lamon
kantoor houdend te 3500 Hasselt
de Schiervellaan 23
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 25 mei 2012, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de gemeenteraad van Zonhoven van
26 maart 2012 tot wijziging van de politiecodex.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord
ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord
ingediend.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het
geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste
memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 oktober 2014.

Kamervoorzitter Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Paul Pataer, bestuurder, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Hugo Lamon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 26 maart 2012 beslist de gemeenteraad van de gemeente Zonhoven om de politiecodex te wijzigen.

In de beslissing wordt daartoe overwogen wat volgt:

“Overwegende dat het algemene deel van de codex politieverordeningen verouderd is en aangepast moet worden;

Overwegende dat de gemeenteraad administratieve sancties kan bepalen voor overtredingen van zijn reglementen of verordeningen, tenzij voor dezelfde overtredingen door of krachtens een wet, een decreet of ordonnantie straffen of administratieve sancties worden bepaald;

Overwegende dat het gebruik van gemeentelijke administratieve sancties (afgekort GAS) de gemeente Zonhoven meer armslag geven bij het voeren van een lokale veiligheidspolitiek;

Overwegende dat administratieve sancties vaak effectiever zijn dan politiestraffen, omdat men bij politiestraffen afhankelijk is van het Openbaar Ministerie, dat vaak beslist om niet te vervolgen bij ‘kleinere’ inbreuken;

Overwegende dat de feiten van kleine criminaliteit toch als bijzonder hinderlijk ervaren worden door de burger;

Overwegende dat men een handig instrument wil bieden aan politiediensten en burgers.”

IV. Belang

Standpunt van de partijen

4. Volgens de memorie van antwoord doet verzoekster niet van een persoonlijk belang blijken, maar staat haar vordering *in casu* gelijk met een *actio popularis*. Bovendien is verzoeksters belang onrechtstreeks omdat in geval van vernietiging de vorige versie van de politiecodex zou herleven die voor haar even grievend is.

5. In de memorie van wederantwoord reageert verzoekster dat de bestreden politiecodex een reeks verbodsbepalingen bevat met betrekking tot gedragingen die volgens de verwerende partij overlast kunnen veroorzaken en dat deze verboden van aard zijn om de grondrechten aan te tasten – “in het bijzonder de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van vergadering en vereniging, de persoonlijke vrijheid, het gelijkheidsbeginsel, het recht op gelijke behandeling” – gewaarborgd door het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, het Vierde Protocol bij dat verdrag, de Grondwet en het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. Verzoekster steunt haar beroep op de schending van die grondrechten. Bijgevolg kan de bestreden beslissing het maatschappelijk doel van de vzw raken.

6. Verzoekster verwijst in de laatste memorie naar “vroegere arresten van de Raad van State” waarin de ontvankelijkheid van verzoekschriften van de vzw Liga voor Mensenrechten geen probleem vormde.

7. Op haar beurt verwijst de verwerende partij in haar laatste memorie naar het arrest nr. 226.784 van 18 maart 2014, welke “nieuwe rechtspraak” volgens haar prevaleert boven de rechtspraak van voordien.

Beoordeling

8. Zoals het arrest van de algemene vergadering inzake Coomans e.a., nr. 187.998 van 17 november 2008 (sub nr. 28.2.3.2), in herinnering brengt, is wanneer een vereniging zonder winstoogmerk die niet voor haar eigen belang opkomt vóór de Raad van State optreedt, vereist dat haar maatschappelijk doel van bijzondere aard is en, derhalve, onderscheiden van het algemeen belang, dat zij een collectief belang verdedigt, dat haar maatschappelijk doel door de bestreden handeling kan worden geraakt, en dat ten slotte niet blijkt dat dit maatschappelijk doel niet of niet meer werkelijk wordt nagestreefd.

9. Krachtens artikel 3 van haar statuten heeft de Liga voor Mensenrechten tot doel elke onrechtvaardigheid en elke aanslag op de rechten van personen of gemeenschappen te bestrijden en de beginselen van gelijkheid, vrijheid en humanisme, waarop de democratische maatschappijen zijn gebaseerd en die onder meer zijn vervat in de Grondwet en in het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, te verdedigen.

10. Het maatschappelijk doel dat bestaat in de verdediging van specifiek de in de Grondwet en de mensenrechtenverdragen verankerde beginselen van gelijkheid, vrijheid en humanisme, is van voldoende bijzondere aard opdat het collectief belang waarvoor de vzw Liga voor Mensenrechten opkomt niet geacht kan worden met het algemeen belang samen te vallen. Daar doet niet aan af de vaststelling dat wanneer men de omschrijving zeer letterlijk zou opnemen, de verkeerde indruk kan ontstaan dat de vereniging, op grond van de omschrijving, eender welke rechtshandeling mag aanvechten onder het voorwendsel dat elke rechtshandeling een weerslag heeft op iemands rechten.

11. Naar uit het debat ter terechtzitting is gebleken, wordt niet betwist dat verzoekster metterdaad werkzaam is rond het thema “vrijheid versus veiligheid” en dat zij in dit verband ertegen ageert dat steeds meer sociale problemen onder het mom van veiligheid worden aangepakt met maatregelen van

controle en repressie die eerder de vrijheid aantasten dan de veiligheid waarborgen.

Die activiteit van verzoekster rond “vrijheid versus veiligheid” laat zich probleemloos inpassen in het collectief belang waarvoor zij overeenkomstig haar maatschappelijk doel mag opkomen.

12. Aldus staft deze activiteit niet alleen dat verzoekster haar maatschappelijk doel (nog) daadwerkelijk nastreeft, maar ook dat er wel degelijk een voldoende geïndividualiseerd verband bestaat tussen dit doel en de bestreden beslissing.

De bestreden beslissing strekt er immers toe om een opsomming te geven van geboden en verboden die, bovendien, de gemeente zelf mag bestraffen met een gemeentelijke administratieve sanctie om haar meer armslag te geven bij het voeren van haar veiligheidspolitiek. Als zodanig sluit de beslissing nauw aan bij verzoeksters activiteiten en doel om het evenwicht tussen vrijheid en veiligheid te bewaken en is de beslissing, alleszins in beginsel, van die aard dat ze het maatschappelijk doel van verzoekster ongunstig kan raken.

13. Bijgevolg is te dezen voldaan aan de voorwaarden die worden gesteld in voormeld arrest van de algemene vergadering inzake Coomans.

14. Ook in zoverre de verwerende partij meent dat verzoekster zonder belang is omdat bij vernietiging de vorige, opgeheven versie van de politiecodex zou herleven, kan de exceptie niet worden gevolgd.

Ten eerste mist het feitelijke grond dat de vorige versie van de politiecodex voor verzoekster hetzelfde grievende karakter vertoont als de bestreden versie. Niet alleen wordt door het aangevochten besluit het “verouderde” algemene deel van de politiecodex “aangepast”, ook wordt, aldus de verklarende nota ten behoeve van de gemeenteraad, voorzien “in

administratieve sancties terwijl de huidige [versie] nog voorziet in politiestraffen”.

Ten tweede faalt de tegenwerping eveneens naar recht. Als de bestreden handeling een reglementair karakter vertoont, zoals hier het geval is, dan is het vanuit het oogpunt van het belang bij het bestrijden ervan voldoende dat een eventuele vernietiging het uitzicht zou bieden op het nemen van een nieuwe en gunstigere regeling.

15. De exceptie wordt in haar geheel verworpen.

Aangezien het auditoraatsverslag beperkt was tot het onderzoek van de exceptie, is er reden tot het opstellen van een aanvullend verslag.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent het debat.

2. Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt ermee gelast een aanvullend verslag op te stellen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van veertien november 2014, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Johan Lust